

АЛГОРИТМИ УСПІХУ

Електронний бюлетень для підприємців малого та середнього бізнесу

У Вінниці навчали як розвивати та просувати власну справу

З 18 по 20 лютого 2019 року у м. Вінниця проходив бізнес-тренінг із розвитку та просування малого бізнесу «Алгоритми успіху» в рамках проекту «Тренінги, розширення економічних можливостей, допоміжні технології та послуги медичної/фізичної реабілітації».

На тренінг з'їхались цікавою та інтенсивною. Учасники із Вінницької, Донецької, Закарпатської, Одеської областей, м. Києва, Сум та Вінниці. Це були люди із складних ситуацій. Хоч і були вони з різних міст, але їх об'єднувало те, що всі ознайомилися з спрощеною системою оподаткування, ві обставини, маючи інвалідність, стали вимушеними переселенцями. Не опустили обов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) з методами налагоди на новому оформлення електронного цифрового підпису (ЕЦП), а також свою зайнятість, тому робота розглянув загальну систему оподаткування, податок на доходи

фізичних осіб (ПДФО), військової збір, звітність суб'єктів підприємницької діяльності на загальній системі оподаткування, реклама та техніка продажу. Такі знання були особливо потрібними учасникам так, як переважна більшість з них - фізичні особи - підприємці. Майстер-класи, що проводили учасники проекту TEAM із вінницького офісу, які брали участь і стали переможцями мігранту, були дуже цікавими і насиченими. Зокрема, майстер-класи: «Здорове життя», який проводив ФОП Валерій Алтунін та «Будемо красивими», який проводила Олена Іванова.

Учасникам було цікаво відвідати Державну реабілітаційну установу «Центр комплексної реабілітації «Поділля», де ознайомились з професійною підготовкою людей з інвалідністю та стати учасниками майстер-класу «Комп'ютерні технології для розвитку приватної справи» та «Перукарська справа «Модні зачіски».

Три дні промайнули дуже швидко, роз'їжджаючись учасники проекту висловлювали щиру вдячність НАІУ, Міжнародному проекту «Тренінги, розширення

Випуск 12

Лютий 2019

ТРЕНІНГИ, РОЗШИРЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ, ДОПОМІЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПОСЛУГИ МЕДИЧНОЇ/ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

"This publication was produced by UCP Wheels for Humanity, subaward number APC-GM-0075, through Advancing Partners & Communities (APC), a five-year cooperative agreement funded by USAID under Agreement No. AID-OAA-A-12-00047, beginning October 1, 2012. The authors' views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government."

економічних можливостей, допоміжні технології та послуги медичної/фізичної реабілітації» за змістовну, цікаву роботу, та можливість самореалізації та розвитку власного бізнесу в їхній непростій життєвій ситуації - людей з інвалідністю та вимушено-переміщених осіб.

АНОНСИ ПОДІЙ

18–20 березня 2019 року у м. Харків планується проведення бізнес-тренінга із соціального підприємництва «Започаткування власної справи: теоретичні основи та практичні аспекти».

До участі у заході запрошуються особи віком від 18 років, які відносяться до цільової групи проекту, планують відкрити власну справу та зареєструватися як фізична особа - підприємець або поновити свою діяльність як ФОП і отримати необхідні знання та навички ведення власного бізнесу в сучасних умовах,

а саме:

- внутрішньо переміщені особи з інвалідністю, члени їх родин (мати/батько дитини з інвалідністю, опікун особи з інвалідністю);
- особи з інвалідністю, які мешкають у населених пунктах, на території яких здійснювалася АТО, та члени їх родин (мати/батько дитини з інвалідністю, опікун особи з інвалідністю). Детальніше на сайті НАІУ.

Набір/реєстрація учасників на бізнес-тренінг проводиться шляхом заповнення Google-анкети за наступним [посиланням](#).

В цьому випуску:

«Спрощенці» з першого 2 дня реєстрації: новий законопроект

Створено 15 центрів 3 підтримки бізнесу у регіонах України

Громадські об'єднання: 4 підприємницька діяльність допускається, але...

Юридична консультація 5

Успішні історії проекту 6

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UCP

Wheels
for Humanity

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

ADVANCING PARTNERS
& COMMUNITIES

«Спрощенці» з першого дня реєстрації: новий законопроект

У Верховній Раді зареєстровано законопроект № 9483, яким пропонується внести зміни до ПКУ з метою спрощення, пришвидшення та здешевлення процесу започаткування підприємницької діяльності фізичними особами, які планують здійснювати таку діяльність як платники єдиного податку першої або другої групи.

Завдання законопроекту — дозволити новоствореним фізичним особам — підприємцям (ФОП) з першого дня реєстрації працювати на умовах спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності у випадках, коли люди планують зареєструватися як підприємці та працювати як платники єдиного податку першої або другої групи. Йдеться не тільки про те, що людям не потрібно буде чекати до місяця з моменту реєстрації підприємцем для того, аби отримати право розпочати підприємницьку діяльність (як платник єдиного податку першої або другої групи), а й про значне послаблення бюрократичних бар'єрів та здешевлення для людей процедури започаткування такого дрібного підприємства.

Передбачається внести зміни до ст. 298

ПКУ та встановити, що:

1) зареєстровані в установленому порядку ФОП, які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для першої або другої групи, вважаються платниками єдиного податку з дня їх державної реєстрації (а не з першого числа наступного місяця, що передбачено чинними зараз нормами);

2) єдиний податок за місяць, у якому відбулася державна реєстрація ФОП, сплачувати не потрібно (йдеться про першу та другу групи, які сплачують фіксовану суму незалежно від розміру доходу); при цьому з метою уникнення

зловживань таке правило пропонується поширювати лише на випадки сплати саме фіксованої суми податку, а не відсотку від доходу (пунктом 293.4 ст. 293 ПКУ визначено випадки, коли платники єдиного податку першої та другої групи сплачують не фіксовану суму податку, а 15 % від доходу).

Запропоновані законопроектом зміни до ст. 298 ПКУ потребують узгодження із чинними нормами ст. 294 ПКУ з тим, щоб податковий (звітний) період для вищезгаданих ФОП теж починався з дня їх державної реєстрації (відповідні зміни до ст. 294 передбачені законопроектом).

Джерело: Главбух.иа

Оновлено редакцію класифікатора сфер застосування РРО

На останньому засіданні технічної комісії з питань ведення Державного реєстру РРО, яке відбулося у грудні 2018 року, прийнято рішення про затвердження у новій редакції Класифікатора сфер застосування РРО.

Класифікатор сфер застосування РРО

1. Торгівля.
2. Громадське харчування,
3. Сфера послуг.
4. Реалізація пального.
5. Операції з купівлі-продажу іноземної валюти.
6. Операції з переказу готівкових коштів.
7. Використання в програмно-технічних комплексах самообслуговування для приймання та переказу готівкових коштів.
8. Використання в автоматах з продажу товарів (послуг).
9. Оформлення проїзних/перевізних

документів на поїзди приміського сполучення.

10. Фіскалізація розрахункових операцій з продажу (поверненню) проїзних/перевізних документів та товарів (послуг) на залізничному транспорті.

11. Оформлення проїзних/перевізних документів на автовокзалах та автостанціях.

12. Фіскалізація контрольних пунктів проходу пасажирів у метрополітені.

13. Електронні таксометри.

14. Паркомати.

15. Електронна комерція.

Просимо суб'єктів господарювання та їх керівників взяти до уваги зазначену інформацію та враховувати її при здійсненні господарської діяльності.

За матеріалами ДФСУ

В Україні хочуть розвивати соціальне підприємництво

Останніми роками в багатьох країнах активно розвивається абсолютно новий вид бізнесу – соціальне підприємництво. В Україні такий напрямок підприємництва також з'явився, але ще вважається новим явищем.

Що це таке? Який бізнес можна назвати соціальним? Що спільного і в чому відмінності між цим поняттям і благодійними фондами, соціально відповідальним бізнесом, громадськими організаціями? Ці та інші питання обговорювалися на **Міжнародній конференції #SocialBusinessInUA**, яка відбулася в Києві 21 лютого.

Детальніше про це читайте за [посиланням](#).

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UCP | **Wheels for Humanity**

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

У Кабміні пояснили, кого зачепить посилення правил для фізосіб-підприємців

Гройсман пообіцяв широке обговорення [законопроекту Мінсоцполітики](#) про обмеження використання ФОП для виконання роботи повноцінних працівників, повідомляє УНІАН.

Прем'єр-міністр Володимир Гройсман пообіцяв провести широке обговорення законопроекту Міністерства соціальної політики, яким планується обмежити використання фізичних осіб - підприємців (ФОП) для виконання робіт або надання послуг як повноцінних співробітників. Про це він заявив в ефірі одного з телеканалів.

«Добре, що у них (Мінсоцполітики - УНІАН) виникла ідея, вони її відпрацювали, повісили на сайт для обговорення. Уряд жодних рішень з цього приводу не приймав, парламент - тим більше. Тому буде розумний підхід, обговорення широке. Висловляться асоціації, скажуть, що добре, що ні, що зараз не на часі. І ми готові до цієї дискусії. Наш уряд є відкритим», - сказав Гройсман.

За словами прем'єра, потрібно постави-

ти в рівні умови з іншими тих, хто зловживає використанням праці фізичних осіб - підприємців для мінімізації своїх податків.

«Мій уряд, я як прем'єр-міністр ніколи не дозволю нікому нашкочити малим підприємцям в Україні», - додав він.

Присутній на ефірі міністр соціальної політики Андрій Рева заявив, що ініціатива його міністерства спрямована на роботу роботодавців, які хочуть мінімізувати свої податкові виплати, використовуючи державні інструменти з підтримки малого бізнесу.

«Я хочу заспокоїти: про фізичних осіб - підприємців не йдеться, вони як працювали, так і працюватимуть. Але ті, хто намагається використовувати ці державні механізми для мінімізації своїх платежів до бюджету, з ними ми будемо боротися - що б вони там про нас не говори-

ли», - сказав він.

Як приклади зловживань міністр назвав послуги працівників деяких супермаркетів, спортивних залів, закладів громадського харчування, які оформлені як ФОП.

«Мільярди гривень вони розтягують по кишенях, не бажаючи платити податки в нашу казну», - зазначив Рева.

Як повідомляв УНІАН, Мінсоцполітики пропонує жорстко обмежити використання фізичних осіб - приватних підприємців, праця яких використовується замість повноцінного найму на роботу.

Про це сказано в проекті закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту прав працівників і протидії застосуванню незадекларованої праці», який оприлюднений на сайті міністерства.

Серед іншого Мінсоцполітики визначає сім ознак, збіг за трьома з яких дає підставу вважати відносини трудовими.

Створено 15 центрів підтримки бізнесу у регіонах України

В рамках програми "EU4BUSINESS: Мережа центрів підтримки бізнесу в Україні" створено 15 центрів підтримки бізнесу у регіонах України.

Програма спрямована на підвищення конкурентоспроможності та спрощення доступу до фінансування для українського МСП шляхом надання консультацій та зміцнення потенціалу, а також на підготовку до фінансування від ЄБРР та інших фінансових установ.

Проект має на меті:

- створення функціональної та ефективної системи консультаційних послуг, яка охоплюватиме всю територію України;
- підвищення конкурентоспроможності МСП шляхом розвитку ділових навичок, розуміння нових ринків та застосування інновацій;
- підвищення рівня інформованості МСП про галузеві ноу-хау;
- збільшення кредитних ресурсів, доступних для МСП.

Діяльність центрів підтримки бізнесу у 15 регіонах України:

- онлайн-служба підтримки, яка надає можливість отримати допомогу від галу-

зевих експертів щодо розвитку бізнесу, доступу до ринків та інших питань від місцевих МСП;

- консультаційні послуги від місцевих консультантів або галузеві поради від міжнародних консультантів за сприяння ЄБРР

- розповсюдження передових практик через семінари, тренінги та публічні заходи;

- навчальні семінари для ознайомлення підприємців та керівників МСП з аспектами технічного регулювання, якості та стандартів, передбаченими ПВЗВТ

- тренінги зі сприяння експорту для МСП та консультантів;

- інформаційно-ознайомлювальна діяльність, спрямована на допомогу українським компаніям підвищити конкурентоспроможність в контексті ПВЗВТ

- сприяння участі компаній у міжнародних спеціалізованих виставках та ярмарках.

Перелік центрів підтримки бізнесу програми "EU4BUSINESS: Мережа центрів підтримки бізнесу в Україні" [за посиланням](#).

Джерело: www.fortetsya.org.ua

ВАЖЛИВО!

За що Держпраці штрафує ФОПів (з працівниками і без)»

Дивіться короткі ексклюзивні бухгалтерські відеоновини «7 хвилин» від 7eminar.com.

З випуску Ви дізнаєтесь:

1. Законодавство про працю прямо не передбачає обов'язку фізичної особи-підприємця (ФОПа) вести кадрову документацію при застосуванні найманої праці.
2. Чинне трудове законодавство має певні вимоги щодо оформлення працівників, допуску їх до роботи, обліку робочого часу та часу відпочинку, нарахування заробітної плати тощо.
3. Для запобігання порушенням законодавства про працю і випадковим помилкам у роботі та під час перевірок Держпраці ФОПам треба вести кадрову документацію у разі використання ними найманої праці.

Відеоновини за [посиланням](#).

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UCP

Wheels for Humanity

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.nau.org.ua

Громадські об'єднання: підприємницька діяльність допускається, але...

Практикою застосування положень ПКУ, зокрема в частині включення неприбуткових установ та організацій до Реєстру неприбуткових установ та організацій, були непоодинокі випадки відмови контролюючих органів у включенні до зазначеного Реєстру громадських об'єднань. Основною причиною відмови було відображення у статуті інформації про можливість здійснення громадськими об'єднаннями підприємницької діяльності та отримання доходу (прибутку).

Попри те, що ДФС України було надано роз'яснення ([Лист від 10.08.2015 р. № 16782/6/99-99-19-02-02-15](#)) щодо можливості отримання доходу від здійснення підприємницької діяльності неприбутковими організаціями з одночасним їх перебуванням у Реєстрі неприбуткових установ та організацій, громадськість та ДФС України звернулись до Мінфіну України для підтвердження позиції, висловленої ДФС України у зазначеному листі, та отримання роз'яснення щодо правильності застосування положень Кодексу як неприбутковими організаціями, так і контролюючими органами.

Щодо цієї ситуації слід зазначити, що з прийняттям Закону України від 17.07.2015 р. № 652-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування неприбуткових організацій» було встановлено правове регулювання отримання та використання статусу неприбутковості, а саме визначено повний перелік неприбуткових організацій, які не є платниками податку на прибуток підприємств, вимоги до установчих документів таких організацій, а також врегульовано питання можливості ведення підприємницької діяльності неприбутковими організаціями та порядку використання доходів, отриманих за результатами їх діяльності.

Зазначені законодавчі зміни також були обумовлені необхідністю подальшого розвитку в Україні організацій громадянського суспільства. Україна є членом Ради Європи. Членство у Раді Європи відкрите для всіх європейських держав, які визнають принцип верховенства права і гарантують основні права людини і свободи для своїх громадян. Беручи до уваги вагомий внесок неурядових організацій в розвиток демократії, Рада Європи пропонує дотримуватись урядам держав — членів рекомендацій щодо запровадження законодавства щодо таких організацій.

Мінфін виходив з того, що ПКУ регулює відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, зокрема визначає вичерпний перелік податків та зборів, що справляються в Україні, та порядок їх адміністрування, платників податків

та зборів, їх права та обов'язки, компетенцію контролюючих органів, повноваження та обов'язки їх посадових осіб під час адміністрування податків, а також відповідальність за порушення податкового законодавства.

Так, п. 133.4 ст. 133 ПКУ визначено, що не є платниками податку неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених зазначеним пунктом Кодексу.

Неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація, що одночасно відповідає визначенням ПКУ вимогам, зокрема щодо утворення та реєстрації неприбуткової організації в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації, та заборони, визначеної в установчих документах неприбуткової організації, розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників, членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

При цьому доходи (прибутки) неприбуткової організації, що можуть отримуватись від здійснення підприємницької діяльності, повинні використовуватись **виключно для фінансування витрат на утримання такої організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.**

Відповідно до Закону України від 22.03.2012 р. № 4572-VI «Про громадські об'єднання» **громадське об'єднання** зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку. Для здійснення своєї мети (цілей) громадське об'єднання має право здійснювати відповідно до закону **підприємницьку діяльність безпосередньо**, якщо це передбачено статутом громадського об'єднання, або через створені в порядку, передбаченому законом, юри-

дичні особи (товариства, підприємства), якщо така діяльність відповідає меті (цілям) громадського об'єднання та сприяє її досягненню.

До того ж громадське об'єднання зі статусом юридичної особи для виконання статутної мети (цілей) має право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке відповідно до закону передане такому громадському об'єднанню його членами (учасниками) або державою, набуте як членські внески, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, набуте в результаті підприємницької діяльності такого об'єднання, підприємницької діяльності створених ним юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом.

Таким чином, положення ПКУ передбачають **можливість здійснення** громадськими об'єднаннями, які є неприбутковими організаціями для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств, **підприємницької діяльності** для досягнення мети, заради якої вони були створені, та отримувати дохід від неї. Проте такий дохід **не може бути розподілений між засновниками та членами** громадського об'єднання і має бути спрямований **виключно** на досягнення мети її діяльності, визначеної установчими документами.

Джерело: [Главбух.и](#)

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ. Запитуєте—відповідаємо

Чи може ФОП використовувати кошти з розрахункового рахунку, який відкрито для здійснення підприємницької діяльності, для власних потреб?

Згідно зі ст. 42 Господарського кодексу України (далі – ГКУ), підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Відповідно до ст. 44 ГКУ підприємництво здійснюється на основі вільного розпорядження прибутком, що залишається

у підприємця після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законом.

Враховуючи вищевикладене, фізична особа – підприємець має право вільно користуватися коштами з розрахункового рахунку, який відкрито для здійснення підприємницької діяльності, за умови сплати всіх податків, зборів та інших платежів, передбачених чинним законодавством.

Чи мають право ФОП на отримання матеріального забезпечення і соціальних послуг від Фонду

Страхованню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, а також від нещасного випадку на виробництві підлягають усі працюючі на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від форми власності та господарювання, особи.

Зокрема, застрахованими у Фонді соціального страхування України є фізичні особи-підприємці та самозайняті особи, які мають право на отримання за кошти Фонду матеріального забезпечення, страхових виплат і соціальних послуг. На обліку у Фонді знаходиться 1,78 млн фізичних осіб.

Фінансування допомог і послуг для фізичних осіб-підприємців і самозайнятих осіб здійснюється Фондом на загальних для застрахованих осіб підставах. Зокрема, оскільки фізична особа-підприємець є для себе одночасно страховальником (роботодавцем) і застрахованою особою, Фонд соціального страхування України здійснює перерахування коштів матеріального забезпечення на окремий поточний рахунок ФОП, як страховальника, для подальшої виплати йому як застрахованій особі.

Враховуючи зазначене, робочі органи виконавчої дирекції

Фонду в розумінні Податкового кодексу України не виступають податковим агентом, оскільки не здійснюють нарахування та виплату застрахованій особі матеріального забезпечення, натомість здійснюють його фінансування на рахунок роботодавця для виплати працівнику.

Зазначимо, застрахована особа - фізична особа, яка відповідно до законодавства підлягає загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню і сплачує (сплачувала) та/або за яку сплачується чи сплачувався у встановленому законом порядку єдиний внесок. З 1 січня 2016 року розмір єдиного внеску для усіх категорій платників єдиного внеску (крім пільгових категорій) визначено в єдиному розмірі - 22 відсотки бази нарахування єдиного внеску. Оскільки з зазначеного терміну фізичні особи-підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування, та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, є платниками єдиного внеску на загальних підставах, вони є застрахованими особами.

Чи потрібно створювати комісію із соціального страхування, якщо роботодавець ФОП?

Якщо ФОП має найманих працівників, тобто є страховальником, створюйте комісію або обирайте уповноваженого залежно від кількості працівників.

ФОП, що не має найманих працівників, особисто ухвалює рішення про призначення собі матеріального забезпечення. Він не повинен сам себе призначати уповноваженим із соціального страхування.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

UCP

Wheels for Humanity

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

УСПІШНІ ІСТОРІЇ ПРОЕКТУ

«ШЛЯХ ДОБРА» ПРОЛІГ ДО УМАНІ

Тетяна Мануйлова- жінка творча і мужня, мама дитини з інвалідністю, очолює громадську організацію «Шлях добра». В 2014 році жінка разом з чоловіком та маленьким сином змушена залишити житло, рідних, друзів, рідну Луганщину і почати жити з чистого аркуша. Але наша героїня не опускає руки. Хто повірить, що вона в Умані з'явилась лише кілька років тому? Адже своєю небайдужістю, активною участю у різних доброчинних та патріотичних справах зуміла знайти серед уманців не лише прихильників, а й справжніх друзів.

Тетяна розповідає, що «Шлях добра» проліг до нашого міста з Одещини – саме там в одному з санаторіїв Білгород-Дністровського району тимчасово мешкали переселенці з Луганщини, серед яких була вона, яких волонтери врятували від жакіть війни, що розгоралася на сході. Саме на Одещині Тетяна Мануйлова, мама хлопчика з інвалідністю, загітувала інших жінок, які теж виховували діток з особливостями розвитку, на створення організації «Шлях добра». Одна з матерів вдало займалася розвитком мовлення дітей, інша вміло робила їм масаж, сама Тетяна Федорівна лікувала хлопчиків і дівчаток музичною терапією. І робила це дуже професійно, адже тринадцять попередніх років у місті Слов'яносербську на Луганщині займалась улюбленою справою – керувала кількома вокальними колективами місце-

вого Будинку культури. Та так успішно, що навчені нею солісти посідали високі місця на різних конкурсах. Гран-прі Луганського обласного телевізійного конкурсу «Дударик» - тільки один з них.

Переїхавши до Умані, потрапивши в Міжнародний проект «Тренінги, розширення економічних можливостей, допоміжні технології та послуги медичної/фізичної реабілітації», пані Тетяна зуміла не тільки налагодити своє життя, а й знайти роботу за покликанням, продовжити свою громадську діяльність та й стати активною жителькою місцевої громади.

«З приходом у наш заклад класного спеціаліста у нас заспівали навіть ті, хто ніколи не співав, - схвально відгукується про вчителя музичного мистецтва Тетяну Мануйлову директор десятої школи Стефанія Шульга. – Тетяна організовує виховні патріотичні заходи, багато приділяє уваги дітям з особливими освітніми потребами. Вчить колег, учнів, батьків толерантності, розумінню основних принципів інклюзії.

Завдяки можливості, яку надала Національна Асамблея людей з інвалідністю України в рамках реалізації проекту пані Тетяна пройшла підвищення кваліфікації на унікальному семінарі «Орф-підхід на музичних заняттях у дошкіль-

ному навчальному закладі освіти» на початку листопада 2018 року у місті Києві. Отриманні навички та знання пані Тетяна використовує щоб розвивати музичні здібності дітей, сприяти розвитку музичних творчих здібностей, самоствердження особистості, самостійності та свободі мислення.

Отримавши уманську прописку, «Шлях добра» завдяки активності його творця помітно розширив свої горизонти. Тетяна переконана: об'єднання людей, особливо дітей з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень, здатне зняти бар'єри у спілкуванні, за якими їм доводиться жити іноді роками.

«Для багатьох дітей це вихід у світ. Нещодавно супроводжувала на всеукраїнський конкурс нашого хлопця Віталія, який повернувся звідти з нагородою», - розповідає про травневий успіх юного виконавця пані Тетяна. Інші діти теж нерідко демонструють свої здібності. Женя гарно декламує вірші, Богдан грає на ложках. Наші діти постійно беруть участь у різноманітних інтегрованих конкурсах дитячої та юнацької творчості».

І це тільки деякі епізоди з багатогранної діяльності поліфонічної творчої жінки, громадської активістки Тетяни Мануйлової.

Національна Асамблея
людей з інвалідністю України
www.naiu.org.ua

Громадська спілка «Всеукраїнське
громадське об'єднання
«Національна Асамблея людей з
інвалідністю України»

01030, м. Київ,
вул. Рейтарська, 8/5А, к. 110
(044) 279-61-82 ; 279-61-74,
office-naiu@ukr.net
www.naiu.org.ua

Вікторія Назаренко, керівник проекту НАІУ
v.n.nazarenko@ukr.net

This publication was produced by the National Association of People with Disabilities (NAPD), under agreement number WFH-2015-008-UKRTEAM, issued by UCP Wheels for Humanity, subaward number APC-GM-0075, through Advancing Partners & Communities (APC), a cooperative agreement funded by the U.S. Agency for International Development under Agreement No. AID-OAA-A-12-00047, beginning October 1, 2012. The authors' views expressed in this publication do not necessarily reflect the views of USAID or the United States Government.

Ця публікація була підготовлена Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України, номер контракту WFH-2015-008-UKRTEAM, підписаний UCP Wheels for Humanity, номер контракту APC-GM-0075, через Advancing Partners and Communities (APC), угоду про співпрацю, яка фінансується Агенством США з міжнародного розвитку USAID в рамках контракту No. AID-OAA-A-12-00047, від 1 жовтня 2012 року. Зміст публікації не обов'язково відображає точку зору USAID або уряду США.